

Jak mluvit s dětmi od narození do tří let

Barbora Kopecká

HORŇÁKOVÁ, K., KAPÁLKOVÁ, S., MIKULAJOVÁ, M. 2009. *Jak mluvit s dětmi od narození do tří let*. 1. vyd. Praha: Portál. 168 s. ISBN 978-80-7367-612-4.

Každý, kdo se zajímá o vývoj dětské řeči, najde v knize *Jak mluvit s dětmi od narození do tří let* mnoho cenných teoretických i praktických informací. Na vzniku této publikace se podílel kolektiv tří slovenských autorek. Své znalosti a zkušenosti ohledně vývoje dětské řeči v knize zúročila Mgr. Katarína Horňáková, Mgr. Světlana Kapálková, Ph.D. a Doc. PhDr. Marína Mikulajová, CSc. Autorky vycházely ze své praxe, mateřských zkušeností a z nejnovějších vědeckých poznatků. Takto vznikla kniha, která je nejen velmi přínosná pro rodiče, ale také pro odborníky, kteří se zabývají vývojem komunikačních schopností dětí.

Kniha *Jak mluvit s dětmi od narození do tří let* je určena především rodičům. Srozumitelně je zde vysvětlen vývoj řeči dítěte v období od narození do 36. měsíce života dítěte. Autorky doporučují, jak podporovat fyziologický vývoj řeči dětí. Všechny teoretické informace jsou doprovázeny příklady z každodenního života rodičů a jejich dětí. Autorky se snaží zodpovědět nejčastěji kladené otázky ohledně vývoje dětské řeči. Kromě praktických rad rodičům se v knize objevují také nejnovější vědecké poznatky z oblasti ontogeneze dětské řeči. Kniha se vyznačuje přehledností, srozumitelností a čtivostí.

Publikace je rozdělena do pěti kapitol, které jsou dále členěny na podkapitoly. Součástí knihy je také malý slovník odborných pojmů. V úvodu knihy se dozvíme, co vedlo autorky k napsání publikace, pro koho je kniha určena, jakým způsobem knihu číst, a také se zde dočteme informace o autorkách publikace.

Na úvod navazuje první kapitola, která je věnována komunikačním strategiím. Srozumitelným způsobem se zde rodičům předkládají návrhy, jak se stát lepším komunikačním partnerem pro jejich dítě. Autorky uvádí komunikační strategie, které mohou rodiče užívat u dětí bez narušené komunikační schopnosti. Navrhované komunikační strategie lze také užít v logopedické terapii u dětí s narušenou komunikační schopností.

Druhá kapitola knihy s názvem *Vývoj a stimulace řeči* se zaměřuje na fyziologický vývoj komunikačních schopností dítěte od narození do tří let. Kapitola je rozčleněna na podkapitoly podle věku dítěte. Popisuje se zde fyziologický vývoj dítěte v obdobích od 0–8 měsíců, 8–12 měsíců, 12–18 měsíců, 18–24 měsíců, 24–30 měsíců a v období od 30 do 36 měsíců. Každá podkapitola se věnuje charakteristice daného věku. Kniha podává čtenáři přehledný popis vývoje dítěte po stránce psychické a fyzické. Autorky zmiňují významné mezníky v ontogenezi lidské řeči. Přínosem jsou také navrhované komunikační strategie, které je vhodné užívat v určitém věku dítěte. Pro rodiče a odborníky jsou také obohacující příklady dětských her a hraček, které rozvíjí dětskou fantazii, motoriku či řeč. Autorky rovněž upozorňují na těžkosti v oblasti komunikační schopnosti, které mohou nastat. V publikaci je vysvětlen rozdíl mezi vývojovou neplynulostí a koktavostí. Dále jsou zde zmíněna důležitá pravidla pro komunikaci s dítětem v období vývojových neplynulostí. V této kapitole se také můžeme dozvědět informace o vývoji narativních schopností dětí.

Třetí kapitola má název *Pojďme spolu číst aneb Jak vybrat vhodnou knihu*. V této části knihy autorky radí rodičům, jak vybrat vhodnou knihu pro dítě určitého věku. Podle autorek je vhodné seznámit dítě s knihou okolo 6. měsíce. Pro každý věk dítěte se hodí jiný druh knih. Najdeme zde také rady, jak číst dětem knihy tak, aby je zaujaly. Na základě informací z této kapitoly mohou rodiče budovat pozitivní vztah dětí ke knihám již od raného věku.

Čtvrtá kapitola se zaměřuje na narušenou komunikační schopnost. Zatímco se dříve zabývala fyziologickým vývojem komunikační schopnosti, tato část publikace je věnována poruchám ve vývoji řeči. Autorky popisují typy narušené komunikační schopnosti, které mohou nastat. Rodičům jsou v knize vysvětleny symptomy dyslalie a doporučení, kdy navštívit logopeda. Autorky se věnují opožděnému vývoji řeči a radí rodičům, čeho si u dětí všimnout a kdy navštívit logopeda. V kapitole je také věnována pozornost dysfázii. Najdeme zde informace o symptomatických poruchách řeči. Je zde rovněž popisována komunikační schopnost dětí s mentální retardací, autismem, sluchovým postižením, dětskou mozkovou obrnou a rozštěpem rtu nebo patra. Závěr kapitoly se věnuje problematickému vývoji vývojových neplynulostí a koktavosti.

V závěrečné kapitole knihy jsou zodpovídaný nejčastější otázky rodičů. Autorky zde odpovídají na otázky ohledně vývoje a rozvoje artikulace, vlivu mediálních prostředků na komunikační dovednosti dítěte nebo na problematiku bilingvismu.

Kniha *Jak mluvit s dětmi od narození do tří let* se může stát zdrojem cenných informací a souborem praktických rad pro rodiče a odborníky. Všechny teoretické informace jsou

vysvětleny na reálných příkladech. Čtenář tak může velice snadno pochopit, co mají autorky na mysli. Četbu knihy zpříjemní také její přehledné členění. Publikací pro rodiče, které se zabývají vývojem dětské řeči, není příliš mnoho. Autorky se snažily tuto mezeru na trhu vyplnit, a to se jim také úspěšně povedlo.

Kontakt na autorku:

Mgr. Barbora Kopecká

Fakultní nemocnice Ostrava

17. listopadu 1790, 708 52 Ostrava-Poruba

e-mail: kopecka.barca@centrum.cz